

Emprenedors i Ferrocarril

Educació primària i secundària

Descripció i contingut de l'activitat

El primer traçat ferroviari de la península Ibèrica fou el ferrocarril que cobria la línia Barcelona-Mataró. Miquel Biada, un indià català nascut a Mataró, en va ser el principal impulsor.

La visita ens apropa a la figura del senyor Biada, de com va portar a terme aquest gran projecte i els canvis que va suposar per la indústria i la societat de l'època. Podrem veure com era la primera locomotora que va circular per aquesta línia i pujar als cotxes de passatgers de primera, segona i tercera classe. Coneixerem el context històric de la primera meitat del segle XIX per tal d'entendre perquè Biada creia que el ferrocarril era necessari pel progrés de l'economia del país i com canviaria els desplaçaments de passatgers i mercaderies.

Metodologia

Un monitor acompanyarà al grup durant 1 hora i mitja aproximadament per les instal·lacions de l'exterior i interior del Museu incloses a l'itinerari de la visita. Sobre tot aquells elements originals i únics que van formar part del primer ferrocarril de la localitat i els avenços ferroviaris que va aportar.

Exposició de continguts, observació, debat i diàleg.

Objectius de l'activitat (mínim 3 objectius)

1. Transmetre la importància del que van fer els prohoms de finals del segle XIX a molts indrets del nostre país. Personatges rellevants del comerç i la indústria que van invertir els seus capitals per millorar les localitats on havien nascut, com a exemple a Vilanova i la Geltrú: Francesc Gumà i Ferran i algunes de les seves fites: l'arribada del ferrocarril, primer banc de Vilanova, allargament de la Rambla, el parc Gumà...
2. Revisar alguns conceptes històrics i socials: els Indianos i el seu esperit aventurer, anar a fer les Amèriques...etc.
3. Donar a conèixer la construcció de la línia ferroviària de Barcelona fins a Vilanova (túnels del Garraf) i el material rodant que en Gumà va dur d'Amèrica (els vehicles més moderns i innovadors de l'època a Europa i Espanya).
4. Incentivar la participació dels alumnes amb un joc de pistes entre els diferents punts d'aturada de la visita.

Objectius referits a actituds, valors i normes

1. Mostrar interès i formular preguntes per aprendre a facilitar la comprensió.
2. Ser conscient de l'evolució i desenvolupament de fets històrics.
3. Fomentar el respecte i l'estima pel Be Comú.
4. Mostrar iniciativa i curiositat envers el que ens envolta, a història, "passatgers" i personatges propers.

Competències bàsiques

- Competència social i ciutadana.
- Competència aprendre a aprendre.
- Competència lingüística.
- Competència d'autonomia i iniciativa personal.

CONCEPTES RELACIONATS:

La història del ferrocarril i el seu paper en el desenvolupament de la Revolució industrial, i la seva influència en els canvis urbanístics i socials.

Àrees de desenvolupament i avenços del ferrocarril: en la construcció de la infraestructura, evolució tècnica en la fabricació de les locomotores, diferents tipus d'energies, millores en els vehicles de viatgers, etc.

CONTEXT (HISTÒRIC, GLOBAL, LOCAL, TÈCNIC, INDUSTRIAL, FERROVIARI, ETC.):

Aproximació tècnica al desenvolupament de la infraestructura i el material ferroviari, circumstàncies polítiques, tècniques i econòmiques.

Dins l'Àrea de Ciències Socials. Conceptes sobre el tren i la revolució industrial:

- La indústria contemporània neix a Anglaterra: el carbó, el vapor, el cotó, el ferro i el seu control del mercat mundial.
- Primer tren al nostre país, el tren de l'Habana a Güines (1837) i primer tren a la península (1848) entre Barcelona i Mataró.
- Catalunya es l'avançada de la industrialització a Espanya: sense carbó, cotó ni ferro però els comerciants i agricultors rics decideixen imitar Anglaterra.
- Mataró a mitjans del s.XIX, una important ciutat industrial.
- Miquel Biada, indiano ric i emprenedor, busca capitals per construir la línia Barcelona-Mataró.
- La línia Barcelona-Mataró: traçat, maquinàries, impacte social i econòmic...
- La tecnologia necessària: el vapor aplicat al tren i a la indústria. Del vapor a la electricitat.
- La tecnologia necessària: la mecanització dels telers tradicionals.
- La condició obrera en les primeres indústries catalanes.

L'arribada l'any 1881 del ferrocarril a Vilanova, com a d'altres localitats, va ser un fet extraordinari aconseguit, amb més o menys dificultats i entrebancs, per alguns homes valents. Un d'ells va ser Francesc Gumà i Ferran. Amb aquesta activitat podreu conèixer la seva experiència i els elements i vehicles originals adquirits per a la construcció de la línia ferroviària entre Barcelona i Vilanova.

Durant la visita analitzarem el que va significar per a Vilanova i altres localitats similars el fet de l'arribada del ferrocarril, els canvis i millores en diversos àmbits com l'urbanisme, desenvolupament econòmic i social, etc.

El format de la visita és com un itinerari de pistes que aproparà els alumnes als vehicles, els elements originals i les experiències que es van emprar per a la construcció de la línia ferroviària entre Barcelona i Vilanova i la Geltrú.